

YANKI

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ

9 SAYI

2 NİSAN DÜNYA OTİZM FARKINDALIK GÜNÜ

NİSAN, 2025

Çay Mah. Prof. Naci Şensoy Cad. No:5 Kat:5 Çarşamba/SAMSUN

<http://carsambaram.meb.k12.tr>

0362 833 16 60

963763@meb.k12.tr

carsambahyyram

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU NEDİR?

Otizm spektrum bozukluğu, doğuştan gelen ya da yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan karmaşık bir nöro-gelişimsel farklılıktır. Otizmin, beynin yapısını ya da işleyişini etkileyen bazı sinir sistemi sorunlarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bebeklikten itibaren karşısındakinin gözüne bakmada, ortak dikkat ve işaret etme davranışlarındaki yetersizlik ve isteksizlikle kendini belli eden, 3 yaşından önce ortaya çıkan, ciddi sosyal etkileşim ve iletişim bozukluğunun yanında sosyal davranış, dil, algısal fonksiyonlar, tekrarlayan davranışlar ve ilgilerle kendini gösteren, yaşam boyu süren, belirtilerin görünümünde ve şiddetinde bireyden bireye farklılık gösterebilen ve özelliklerinde hafiften ağıra kadar değişkenlik olabilen gelişimsel nöro-gelişimsel bir bozukluktur.

OTİZMİN FARKINDAYIZ,
ONLARIN YANINDAYIZ!

OTİZM TANISI KONUNABİLMESİ KİŞİNİN SAHİP OLMASI GEREKEN BAZI BULGULAR

- ☒ Sosyal etkileşimde yetersizlik (göz teması kuramama, yaşıtlarıyla ilgilenmeme ve oyun oynamama, normal mimik ve duygusal ifadeleri göstermeme, etkileşim başlatma ve sürdürmede zorluk)
- ☒ İletişim bozukluğu (konuşamama, aynı kelimenin sürekli tekrarı (ekolali), konuşan çocuklarla iletişim kurmaya çalışmama)
- ☒ Hayali veya sembolik oyunlar oynamama (hayali oyunlar kurmama, tekrarlayan basit aktiviteler, sürekli aynı rutin hareketleri tekrar etmek, bir nesnenin bir parçasına aşırı takıntılı olmak, duygusal olarak uyarılamama veya aşırı tepki)
- ☒ Farklı bağlamlarda gözlenen sürekli bir sosyal iletişim ve sosyal etkileşim yetersizliği
- ☒ Sınırlı ve yineleyici davranış, ilgi ve etkinlik örüntüleri .
- ☒ Belirtilerin erken çocuklukta ortaya çıkması
- ☒ Günlük yaşam işlevlerinde aksama olması.

2 NİSAN

DÜNYA OTİZM
FARKINDALIK GÜNÜ

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERİN ÖZELLİKLERİ

- ✗ BAŞKALARIYLA GÖZ TEMASI KURMUYORSA,
- ✗ İSMİNİ SÖYLEDİĞİNİZDE BAKMIYORSA,
- ✗ SÖYLENENİ İŞİTMİYOR GİBİ DAVRANIYORSA,
- ✗ PARMAĞIYLA İSTEDİĞİ ŞEYİ GÖSTERMİYORSA,
- ✗ OYUNCAKLARLA OYNAMAYI BİLMİYORSA
- ✗ AKRANLARININ OYNADIĞI OYUNLARA İLGİ GÖSTERMİYORSA,
- ✗ BAZI SÖZLERİ TEKRAR TEKRAR VE İLİŞKİSİZ ORTAMLARDA SÖYLÜYORSA,
- ✗ KONUŞMADA AKRANLARININ GERİSİNDE KALMIŞSA,
- ✗ SALLANMAK, ÇIRPINMAK GİBİ FARKLI HAREKETLERİ VARSA,
- ✗ AŞIRI HAREKETLİ, HEP KENDİ BİLDİĞİNCE DAVRANIYORSA,
- ✗ GÖZLERİ BİR ŞEYE TAKILIP KALİYORSA,
- ✗ BAZI EŞYALARI DÖNDÜRMEK, SIRAYA DİZMEK GİBİ SIRA DIŞI HAREKETLER YAPIYORSA,
- ✗ GÜNLÜK YAŞAMINDAKİ DÜZEN DEĞİŞİKLİKLERİNE AŞIRI TEPKİ VERİYORSA, OTİZM AÇISINDAN İYİ BİR DEĞERLENDİRME YAPMAK GEREKİR.

ERKEN TANINININ VE EĞİTİMİN ÖNEMİ

Erken tanı ve doğru bir eğitim yöntemi ile yoğun olarak eğitim alan çocukların yaklaşık yüzde ellisinde otizmin belirtileri kontrol altına alınabilmekte, gelişim sağlanabilmekte, büyük ilerleme kaydedilmekte ve hatta bazı otizimli çocukların ergenlik yaşına geldiklerinde diğer arkadaşlarından farkı kalmayabilmektedir.

Otizm
Eksiklik
Değil
Farklılıktır

OTİZMİN NEDENLERİ NELERDİR?

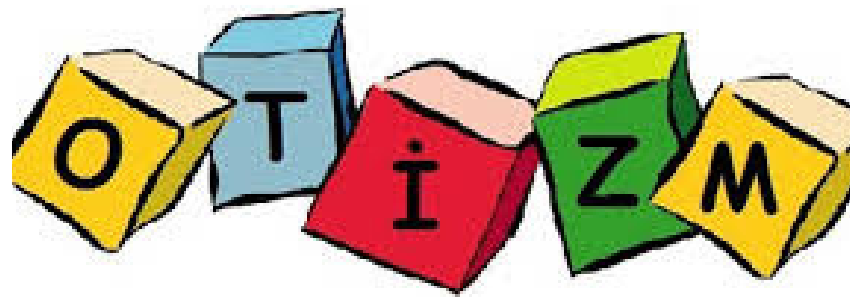
Otizmin kesin nedeni bilinmemekle birlikte, tek bir nedeni de bulunmamaktadır. Yapılan araştırmalarda otizmin nedeni genetik ve genetik olmayan veya doğum komplikasyonları, viral enfeksiyonlar ve çevre kirliliğı gibi çevresel etkiler olarak görölmektedir.

2 Nisan
DÜNYA OTİZM
FARKINDALIK GÜNÜ

OTİZMLİ ÇOCUKLARLA ÇALIŞILABİLECEK BAZI ÖĞRETİM ALANLARI ŞUNLARDIR:

1. TAKLİT BECERİLERİ: TEK BASAMAKLI TAKLİT, YÜZ HAREKETLERİNİN TAKLİDİ, İKİ BASAMAKLI TAKLİT VE GÖMÜLÜ TAKLİT
2. EŞLEME VE SINIFLAMA: ÜÇ VE İKİ BOYUTLU EŞ OLAN VE OLMAYAN NESNELERİ EŞLEME, SINIFA GÖRE AYIRMA VE SINIFLAMA
3. OYUN: TEK BASAMAKLI OYUN, ÇOK BASAMAKLI OYUN VE GÖMÜLÜ OYUN
4. ALICI DİL: TEK VE İKİ BASAMAKLI ALICI DİL BECERİLERİ
5. ADINA TEPKİ VERME
6. İFADE EDİCİ DİL: JESTSEL, SÖZEL VE GÖRSEL İLETİŞİM BECERİLERİ

FARKINDALIĞI

FARKINDALIĞINI PAYLAŞ!

7. ORTAK DİKKAT: ORTAK DİKKAT GİRİŞİMİNE TEPKİ VERME VE ORTAK DİKKAT BAŞLATMA
8. TUVALET BECERİLERİ
9. SOYUNMA-GİYİNME BECERİLERİ
10. BESLENME BECERİLER
11. BLOK DİZAYNI
12. ADI SÖYLENEN NESNEYİ VE EYLEMİ BELİRLEME
13. İŞİTİLEN SESİN KAYNAĞINI BELİRLEME
14. EL BECERİLERİ: ÇİZİM YAPMA VE MAKASLA KESME
15. KAVRAMLAR: RENK KAVRAMI, ŞEKİL KAVRAMI VE ZİTLİK KAVRAMI

İLAÇ DESTEĞİ

OTİZMLİ ÇOCUKLARDA KULLANILAN İLAÇLAR OTİZMİ DEĞİL HİPERAKTİVİTE, EPİLEPSİ, TAKINTILAR, TEKRARLAYAN DAVRANIŞLAR, KENDİNE ZARAR VERME, DİKKAT PROBLEMLERİ, DEPRESYON GİBİ EŞLİK EDEN DİĞER BELİRTİLERİ KONTROL ALTINA ALMAYA VE TEDAVİ ETMEYE YARDIMCI OLUR. BU SÜREÇTE KULLANILAN İLAÇLAR SADECE ÇOCUĞU DÜZENLİ OLARAK TAKİP EDEN NÖROLOG VEYA PSİKİYATR TARAFINDAN ÖNERİLEBİLİR

AİLELERE ÖNERİLER

- 1-OTİZMİ TANIYIN. OTİZMİ TANIMADAN ÇOCUĞUNUZA YARDIM EDEMEZSİNİZ.**
- 2-OTİZMİ KABULLENİN ÇOCUĞUNUZU FARKLILIKLARIYLA KUCAKLAYIN. FARKLI ÖZELLİKLERİ NEDENİYLE SUÇLAMAYIN.**
- 3-VAKİT KAYBETMEYİN. OTİZMLİ ÇOCUKLAR EĞİTİM DESTEĞİYLE YAŞADIKLARI GÜÇLÜKLERİN ÜSTESİNDEN GELEBİLİRLER.**
- 4-ÇOCUĞUNUZUN EĞİTİMİNDE AKTİF OLARAK YER ALIN. ÇOCUĞUNUZUN İLGİ VE İHTİYAÇLARINA UYGUN SOSYAL ETKİLEŞİME GİRMESİNE İMKAN TANIYAN ORTAMLARDA OYUN OYNAYIN.**
- 5- ÇOCUĞUNUZU TOPLUMDAN SOYUTLAMAYIN. DIŞARIDA GEÇİRDİĞİ VAKİTLERDE PEK ÇOK SOSYAL BECERİ KAZANABİLİR.**

- 6- DİĞER İNSANLARIN TEPKİLERİNDEN ÇEKİNMEYİN. TOPLUM OTİZMLİ BİREYLERLE YAŞAMAYI ÖĞRENMELİ.**
- 7-OTİZMLİ BİREYLERİN AİLELERİYLE BİR ARAYA GELİN. DİĞER AİLELERİN DESTEĞİYLE BAZI SORUNLARIN ÜSTESİNDEN GELMEK KOLAYLAŞIR.**
- 8- SAĞLIK HİZMETLERİNDEN DÜZENLİ OLARAK FAYDALANIN. KULLANILAN İLAÇLAR VE TAKİBİ İÇİN DOKTORUNUZLA SÜREKLİ İLETİŞİM HALİNDE OLUN.**

KAYNAKÇA

- ☒ TOHUM OTİZM VAKFI - [HTTPS://WWW.TOHUMOTİZM.ORG.TR/](https://www.tohumotizm.org.tr/)
- ☒ KIRCAALİ İFTAR, G., KURT, O., ÜLKE KÜRKÇÜOĞLU, B. (2014). OTİSTİK ÇOCUKLAR İÇİN DAVRANIŞSAL EĞİTİM PROGRAMI. ANI YAYINCILIK, S. 3-13.
- ☒ VURAN S. (2014). UYGULAMALI DAVRANIŞ ANALİZİ (DERS NOTLARI). ESKİŞEHİR ANADOLU ÜNİVERSİTESİ, ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ.
- ☒ ÇOLAK, AYSUN. "OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNU ANLAMAK ". OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU KİTABI. ED. ATILLA CAVKAYTAR. 49. ANKARA. AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI. 2016.

BÜLTEN YÖNETİCİSİ

NAGHAN GEDİK
ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ
BÖLÜM BAŞKANI

DANIŞMAN

KÜBRA TOPÇUOĞLU SARI
FİZYOTERAPİST

EDİTÖR

ELİF ÖNCÜL
ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ

BETÜL ÖZCAN
ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ